

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Hetedik évfolyam.

20. szám.

Szerkeszti:

Székelyudvarhely, 1909. május 20.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferencz,
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. sz., hová az előfizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

160.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

95098—1908. I. A. 1. szám.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Állandó figyelemmel kísérve a gazdasági élet fejlődését, tapasztalom, hogy az a fokozatos átalakulás, amely az idők folyama alatt természetesen jelentkezik, hazánk egyes vidékeinek képét már is lényegesen megváltoztatta. Azonban a gazdasági élet ezen öröndetes fejlődése és általában a kultúra haladása sok helyütt oly változásokat is eredményez, amelyek — szigoruan gazdasági szempontból mérlegelve a kérdést — az illető tulajdonosoknak talán anyagi előnyöket biztosítanak, azonban más téren olyan, soha nem pótolható, állapotot teremtenek, amelynek az igazi közérdek vallaná kárát.

Látjuk gyakorta, hogy lassankint eltűnnek az ő természet szépségei és eredetiségei; és kétségessé válik még azoknak a természeti emlékeknek és nevezetességeknek a fennmaradása is, amelyeket a jövő nemzedék számára fenntartani kötelességünk.

Ezek a jelenségek azt igazolják, hogy a mult ilyen szép és jellegzetes emlékei iránti kegyelet nem vert még elég mély gyökeret mindennél az emberek lelkében.

Nem méltányolják elég széles körben azt az igazságot, hogy a kulturális haladás legfőbb erejét a természetből meríti, hogy ez az ő erőforrása minden emberi munkának és ez nyújt lelki erőt és testi üdülést is a mindennapi élet küzdelmeiben kimerült embernek.

Nem szívárgott még át a köztudatba az a hosszú idők tapasztalatából merített tanulság sem, hogy a természet egyensúlyának megingatása súlyos gazdasági következményekkel jár.

Hivatásomból folyólag arra törekedtem, hogy a természet szeretetét terjesszem s a természeti

erők okszerű használatát lehetőségig biztosítsam.

Ezt a célt tartottam szem előtt úgy a törvényhozás elé terjesztett javaslataim elkészítésénél, mint az erdő- és mezőgazdaság érdekében tett egyéb intézkedéseimnél is. És ez a cél vezet most, midőn a természet alább felsorolt örökbecsű alkotásainak védelméről gondoskodni kívánok s ezen szándékom megvalósításához az egész művelt társadalom jóindulatú támogatását kérem.

Teszem ezt annak tudatában, hogy a természet kiváló alkotásainak gondozását a gazdasági érdekeken kívül tudományos czélok, nemzetörténelmi szempontok, esztetikai és etikai tekintetek, szóval olyan érdekek sürgetik, melyeket egy ország kulturájának fejlesztésénél figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Ezen meggyőződésemből folyólag kötelességemnek tartom odahatni, hogy a természetnek az ország diszére szolgáló kiváló alkotásai, tudományos szempontból becses tárgyai és ezek mellett mindazon természeti emlékek, amelyek a magyar történelmi eseményeivel valamilyen vonatkozásban állanak, gondozásban részesíttessenek.

Mert amint a műemlékek, mint emberi alkotások, úgy a természeti emlékek, mint természeti alkotások kiméletet és gondozást érdemelnek.

Ilyen természeti emlékekül a természeti alkotások következő változatait jelölhetem meg:

1. Történelmi vonatkozású természeti emlékek, amelyek lehetnek:

a) történelmi eseményeknek tulajdonképeni természeti emlékei, ugyszintén a természet olyan tárgyai, melyekhez mondák vagy regék fűződnek;

b) a történelmi nevezetességű helyek természeti diszei;

c) a történelmi események emlékére ültetett fák, facsoportok és erdőrészetek, vagy az ilyen események emlékére fenntartani rendelt természeti alkotások.

2. Természeti emlékek, melyek gazdasági vagy természettudományi, esztetikai, vagy egyéb jelentőségük révén becsesek. Ezek lehetnek:

a) őserdők, vagy olyan erdőrészetek, amelyek őseredeti származás jellegét viselik magukon;

b) ritka méretű fákból álló erdőrészetek, ilyen fák csoportjai vagy egyes példányai;

c) erdőrészetek, melyekben egyes fajoknak ritkábban előforduló, gazdasági vagy tudományos tekintetből érdekes elemei találhatók;

d) ritka vagy bizonyos vidékeken kihalt fajok magukban rejtő erdőrészetek, ilyen fajok egyes csoportjai vagy egyes példányai;

e) más ritka növény-, valamint állatfajok és azok lelő- és tenyésztési helyei;

f) tudományosan érdekes kőzetalakulások a föld felületén vagy a föld mélyében;

g) őstüzelgések és tüzelgések részletei;

h) esztétikai vagy egyéb nézőpontokból különösen érdekes természeti alkotások;

i) természeti különlegességek, látványosságok, természeti torzképződmények stb. és azok környezete.

Az ide csatolt és megbízásomból irt munka az ilyen természeti emlékek változatairól és azok fenntartásának kérdéséről példákkal támogatott felvilágosítással szolgálhat.

Valamint az egész országban, úgy a t. törvényhatóság területén is bizonyára előfordulnak ilyen természeti emlékek.

Ha pedig ezek fenntartásáról gondoskodni kívánunk, úgy első feladatként azok összeírását és törzskönyvbe foglalását kell tekintenem.

Az összeírt anyag feldolgozása után készíthetem csak el az azok fenntartására vonatkozó intézkedések tervezetét.

Azon biztos reményben, hogy a természeti emlékek megóvását célzó ezen törekvéseimben a magyar társadalom minden tényezőjének hathatós közreműködésére számíthatok, bizalommal fordulok első sorban is a t. törvényhatósághoz, hogy a területén előforduló és fenntartásra érdemes természeti emlékek mindegyikét az itt végzendő osztályozás megkönnyítésére külön-külön lapon, de az idezárt minta formájában, az összes rovatok kitöltése mellett, gondos körültekintéssel mielőbb összeírni s az összegyűjtött anyagot folyó évi augusztus hó végéig ide bemutatni sziveskedjék.

Nagy súlyt helyezek arra is, hogy a természeti emlékeknek minden időkre biztosítandó fenntartása kérdésében a t. törvényhatóság jól megfontolt és kimerítő javaslatát bírom. Felkérem ez okból, hogy az összegyűjtött anyag bemutatásakor az idezárt munkában kifejtettek figyelembe vétele mellett ebben az irányban is részletesen nyilatkozni sziveskedjék.

Hogy pedig a törvényhatóságok munkáját előmozdítsam, utasítottam a vezetésem alatt álló minisztérium alá rendelt összes hivatalokat, intézeteket és közegeket, hogy a kerületükben előforduló természeti emlékeket a törvényhatóság első tisztviselőjének jelentsék be s a t. törvényhatóságot e fontos munkájában minden rendelkezésre álló módon elősegíteni igyekezzenek.

Felkértem a belügyi, valamint a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy a vezetésük alatt álló minisztérium alá rendelt hatóságok,

hivatalokat, intézeteket és közegeket hasonló eljárásra és támogatásra szintén felhívják.

Megkerestem továbbá az összes e kérdésben érdekelt egyesületeket, hogy szíves közreműködésükön és elem terjesztendő javaslataikon kívül tagjaikat a t. törvényhatóság munkájának támogatására nevében felkérjék.

Végül nem hagyhatom felemlítés nélkül, hogy az eljárás sikerét előmozdítaná, ha a t. törvényhatóság kebeléből egy bizottságot alakítana, mely a természeti emlékek összeírásának irányát szabna, az összeírt emlékeket elbírálná és amely a természeti emlékek fenntartása érdekében a t. törvényhatóság részéről elem terjesztendő javaslatok tervét egybeállítani lenne hivatva.

Budapest, 1909. április 14-én.

Darányi s. k.

Szám 2897—909. alisp.

Tárgy: Földmiveltésügyi miniszter 95098. sz. rendelete a természeti emlékek fenntartásáról.

Székelyudvarhely város polgármesterének, az összes községi és körjegyzőknek.

A természeti emlékek fenntartásáról kiadott miniszteri rendeletet midőn közlöm, felhívom jelentse hozzá, hogy köre községeinek (a városnak) területén s azok határában mely természeti emlékek volnának olyanok, amelyeknek fenntartása a fenti rendeletben foglalt elvek figyelembe vételével. óhajtható lenne.

A miniszteri leiratban jelzett és minden természeti emlékről külön kitöltendő nyomtatvány csak kis mennyiségben állván rendelkezésemre, azoknak szétküldése iránt csak akkor fogok intézkedni, ha előzetes jelentéséből a természeti emlékek minőségéről és mennyiségéről tájékozást szerezhetek.

Ezért felhívom hogy jelentését hozzám lehető sürgősen terjessze fel.

A miniszteri leirat említést tesz egy nagyobb munkáról is, mely az ilyen természeti emlékek változatairól és azok fenntartásának kérdéséről példákkal támogatott felvilágosítással szolgálhat.

Ezen munka azonban oly csekély mennyiségben lett rendelkezésemre bocsátva, hogy annak egy-egy példányát minden jegyző urnak nem küldhetem meg. Jelentését azonban a fenti miniszteri leirat alapján is megteheti. Mindazonáltal értesítem, hogy ezen munkából egy-egy példányt megküldöttem a parajdi, korondi, bögözi, orosz-hegyi, zetelaki, szentgyházasfalvi, székelykereszturi, nagygalambfalvi, székelyvéczei, erkei, homoródszentmártoni, oklándi, lövétei, vargyasi, bardoczi, etédi, körispataki és farkaslaki jegyző urnaknak. Ha szükséges, a munkát ezen helyeken alkalom adtán megtekinthetik.

Székelyudvarhely, 1909. május 13-án.

Alispán helyett:

Dr. Keith, tb. főjegyző.

III. Altalános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

161.

7328—909. szám.

Tárgy: Tóth Sándor és neje Vincze Ámália zalabaksai illetőségű csavargóknak adott rögtöni segély visszatérítésének megtagadása.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

Tóth Sándor 38 éves cipész és neje Vincze Ámália 32 éves zalabaksai illetőségű egyének munkakeresés ürügye alatt az ország különböző községeiben csavarogván rögtöni segélyeket vesznek igénybe, miáltal illetőségi községüknek tetemes kárt okoznak, minthogy pedig nevezettek munka és keresetképesek, felkérem a tek. társ-hatóságokat, miszerint hivatalos lapja útján községet figyelmeztesse, hogy nevezetteket segélyben ne részesítsék, mert az megtérítetni nem fog.

Zalaegerszegen, 1909. április 26-án.

Zalavármegye alispánja.
Árvay Lajos s. k.

Szám 3036—909. alisp.

Székelyudvarhely város tanácsának és az összes községi előljáróságoknak.

Közlöm.

Székelyudvarhelyen, 1909. május 11-én.

Sebesi, alispán.

162.

Szám 2166—909. alisp.
7—909. kgy.

A belügyminiszter 30983—909. számú leirata a közgyámok hivatali szervezetének javítása tárgyában intézett 568—908. kgy. számú fölterjesztésünkre.

Határozat.

A leiratban foglaltakat tudomásul vesszük. Ezek alapján utasítjuk a községi és körjegyzőket, hogy amennyiben a közgyámok a községi gyámügyi közigazgatás vitelében gyakorlatlanok, úgy a 129000—902. B. M. sz. szabályzat értelmében a közgyámoknak állandóan segítségére legyenek. Felhívjuk továbbá a vármegye árvaszékét, hogy a hol a közgyámok megbízhatóságának hiányáról szerez tanúságot, ott az idézett belügyminiszteri szabályzat értelmében elsősorban a jegyzőktől követelje meg a községi gyámügyi közigazgatás helyes ellátását.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizott-

ságának Székelyudvarhelyt 1909. évi április hó 29-én tartott rendes közgyűléséből.

Udvarhelymegye alispánjától.

Szám 2166—909. alisp.
7—909. kgy.

Vármegyei árvaszéknek s a községi és körjegyzőknek.

Megfelelő eljárás végett közlöm.

Székelyudvarhely, 1909. május 10-én.

Sebesi, alispán.

163.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

26581—909. IV. szám.

Valamennyi másodfoku iparhatóságnak.

A mértékek és mérőeszközök hitelesítése és az ennek fejében fizetendő díjak tárgyában f. é. január hó 7-én 107226—908. sz. a. kiadott rendeletem (az 1907. évi V. t.-cz. végrehajtására vonatkozó I. számú utasítás) 29. §-a értelmében az állami mértékhitelítő hivatalokra mértékek és mérőeszközök időszakos hitelesítése alkalmával elsősorban az időszakos hitelesítésre kötelezett felek azonjegyzéke alapján járnak el, amelyek azok a kamarák által törzskönyvi nyilvántartásuk adatainak felhasználásával az illető mértékhitelítő hivataloknak az egyes mértékhitelítő hivatali kerületekhez tartozó ipar- és kereskedői üzletekről évenként beküldendő névsor segélyével állítanak össze.

Minthogy hivatali elődömnök 83405—1900. sz. a. valamennyi másodfoku iparhatósághoz intézett rendelete szerint az elsőfoku iparhatóságok a kiadott iparigazolványokról és iparendelékekről, valamint az ipar álladékaiban bekövetkezett változásokról ugyis lajstromokat vezetnek, és a lajstromokba bevezetett minden egyes változásról és az ipar álladékaiban történt változásokról a kereskedelmi és iparkamarákat, a pénzügyi hatóságokat, az ipartestületeket ipari törzskönyvi lap (I. számú minta), illetve értesítés (II. számú minta) kiállítása és megküldése által értesíteni kötelesek, minélfogva a kereskedelmi és iparkamarák által előidézett körrendeletem 29. §-a értelmében elkészítendő jegyzék az elsőfoku iparhatóságok által szolgáltatott törzskönyvi adatokon alapszik, az eljárás egyszerűsítése és közvetlensége érdekében elrendelem, hogy a fenti körülményekről szóló törzskönyvi adatokat hivatali elődöm 1900. évi 83405. sz. a. kiadott körrendeletében foglaltak egyébkénti szem előtt tartásával az 1907. évi V. t.-cz. alapján az illető iparhatóság kerületére is kiterjedő hivatali hatáskörrel felállított állami mértékhitelítő hivatalnak is 1910. évi január hó

1-étől mindenkor haladéktalanul küldjék meg.

Budapest, 1909. április 21-én.

A miniszter helyett:
Szerényi s. k. államtitkár.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 2810—909, alisp.

Valamennyi elsőfoku iparhatóságnak.

Alkalmazkodás végett közlöm.

Székelyudvarhely, 1909. május 4-én.

Sebesi, alispán.

164.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Szám 27641—909. IV.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1909. évi 27641. számú rendelete az időszakos hitelesítés rendje s az időszakos hitelesítési központok kijelölése tárgyában.

A mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről szóló 1907. évi V. t.-cz. 20. §-a alapján az időszakos hitelesítés rendjét és központjait a magyar szent korona országainak területére vonatkozólag — Horvát Szlavonországok kivételével, amelyek területére vonatkozólag a horvát-szlavon és dalmátországi bán uralal egyetértőleg külön rendellel intézkedem — következőképen állapítom meg.

1. §. A mértékek és mérőeszközöknek az 1907. évi II. t.-cz. 16. §-ában előirt időszakos hitelesítése az állami mérték hitelesítő hivatalok székhelyein s ezeken kívül a jelen rendelet függelékében névszerint megnevezett községekben (városokban) történik.

2. §. Az időszakos hitelesítési központokul kijelölt községek (városok) 2 csoportra osztatnak.

Az egyik csoportban az időszakos hitelesítés első ízben az 1909. év folyamán s azután csak minden páratlan számú évben, a másik csoportban pedig az időszakos hitelesítés első ízben az 1910. év folyamán s azután csak minden páros számú évben végeztetik.

3. §. Budapest: székesfőváros, valamint Arad, Debreczen, Győr, Kecskemét, Kolozsvár, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Szabadka, Szeged, Temesvár városok területén az időszakos hitelesítés a jelen rendelet függelékében megállapított csoportosítás szerint részben a páratlan részben a páros számú évek folyamán tartatik meg.

4. §. Az időszakos hitelesítési központokul ki nem jelölt községek a hitelesítés szempontjából azon csoporthoz tartoznak, amely csoporthoz az illető járásnak központokul kijelölt többi községei tartoznak.

5. §. Valamely községnek a jelen rendelet függelékében megállapított csoportok egyikéből a másikba való áthelyezését az illető község (város)

előjáróságának indokolt felterjesztése alapján a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélyezi.

6. §. Az időszakos hitelesítésre kötelezett felek mértékeik és mérőeszközeik időszakos hitelesítését a jelen rendelet függelékében megállapított csoportokon belül bármely hitelesítési központban eszközölhetik s szabadságukban áll az 1907. évi V. t.-cz. 20. §-a alapján az időszakos hitelesítést a 107226—1908. évi keresk. miniszteri rendelet 30. §-ában foglalt határozmányok betartásával a helyszínen is igénybe venni. Az időszakos hitelesítésről azonban legkésőbb azon évek folyamán kötelesek gondoskodni, amely években lakóhelyükön illetve mértékeik és mérőeszközeik használati helyén jelen rendeletem függeléke értelmében időszakos hitelesítés fogantatottatik.

Budapest, 1909. április 9-én.

Kossuth s. k. keresk. miniszter.

Szám: 2771—909. alisp.

Székelyudvarhely város tanácsának, a főszolgabíráknak és az összes községi előjáróságoknak.

Fentti szabályzatot midőn közlöm, jelzem, hogy a szabályzat függeléke szerint:

1. Az 1909. és minden páratlan számú évre időszakos hitelesítési központokul kijelöltek: Homoródalmás, Homoródbene, Homoróddaróc, Homoródszentmárton, Homoródszentpál, Lővete, Olasztelek, Erked, Etéd, Gagy, Kobátfalva, Nagyalambfalva és Székelykeresztur községek.

2. Az 1910. és minden páros számú évre pedig időszakos hitelesítési központokul kijelöltek Székelyudvarhely r. t. város, továbbá Böngöz, Korond, Parajd, Szentegyházsfalu és Zetelaka községek.

Székelyudvarhely, 1909. május 4-én.

Sebesi, alispán.

165.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

4531—909. VIII-2. eln. szám.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Folyó évi február hó 8-án 1571—909. eln. szám alatt kelt rendeletem kapcsában értesitem a törvényhatóságot, hogy daczára annak, hogy a borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-cz. 13. §. rendelkezései értelmében az új bortörvény fontosabb rendelkezéseit tartalmazó nyomtatványoknak a pinckékben és az idézett törvényszakaszban említett más helyiségekben való kifüggesztése — az ugyanazon hó 30-án 112000. szám alatt kiadott vegrehajtási rendelet 38. §-ának hatodik bekezdése értelmében — folyó évi márczius hó 1-től kezdve kötelező, több helyről mégis arról értesültem, hogy ezen nyomtatványo-

kat az arra kötelezettek közül még sokan nem függesztették ki.

Felhivom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy az idézett törvény és végrehajtási rendelet ide vonatkozó rendelkezéseire, valamint a kifüggesztés elmulasztásával elkövetett kihágásra az idézett törvény 41. §-ának 5. pontja szerint megállapított büntetésekre az érdekelteket figyelmeztesse.

Felhivom végül a törvényhatóságot, hogy az említett nyomtatványok kifüggesztésére vonatkozó rendelkezések megtartását a törvényhatóság területén szigorúan ellenőrizze és hasson oda, hogy a nyomtatványok kifüggesztésével elkövetett kihágások eseteiben a kihágási eljárás megindíttassék.

Budapest, 1909. április 23-án.

A miniszter megbízásából:

Dobokay Lajos s. k., min. tanácsos,
országos borászati kormánybiztos,

Szám 2849—909. alisp.

A rendőrfőkapitány urnak, a főszolgabíráknak és a községi és körjegyzőknek.

Fentti rendeletet alkalmazkodás céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1909. május 4-én.

Sebesi, alispán.

166.

Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete.

Állami támogatás évi 5000 korona. Központ Budapest, VIII. József-utca 23., saját ház. Állami arany éremmel kitüntetve. Alakult 1893-ban.

Szám 1179—909. E.

Tekintetes vármegyei törvényhatósági közgyűlés!

Országos munkásjóléti intézményünk nevében azon tiszteletteljes kéressel járulunk a tek. közgyűlés elé: kegyeskedjék humánus együletünket erkölcsi és anyagi támogatásában részesíteni.

Az erkölcsi támogatást oly irányban kérjük, hogy méltóztassék együletünkbe beírni a vármegyének mindazon alkalmazottait, akiknek nyugdíjáról egyébként gondoskodás nem történt. Utalunk arra, hogy Békésvármegyének két utkaparója, névszerint Máté József és Szivos J. Sándor részesülnek együletünknel állandó rokkantsegélyben. Kegyeskedjék a vármegye rendezett tanácsú városait, továbbá községeit fölhívni arra, hogy rendszer alkalmazottaikat irassák be együletünkbe. A mint évi jelentésünkből kitűnik, hogy már jelenleg is több községi végrehajtó, rendőr, hivataloszolga, toronyőr, lámpagyújtó, kapus stb. kapnak együletünknel állandó rokkantsegélyt.

Az anyagi támogatást oly irányban kérjük, hogy a vármegye kegyeskedjék együletünkbe ala-

pitó tagul belépni. E tekintetben utalunk Temesvár, Debreczen, Kaposvár, Máramarossziget, Esztergom és Sopron városok példájára, melyek méltányolva az együletünk által szolgált valóban közhasznú nemes célt: egyenkint 200 koronával alapító tagokul beléptek. A kért erkölcsi és anyagi támogatást engedi remélni azon körülmény, hogy a vármegye területén igen számos fiókpénztár és tags csoport működik tekintélyes számú tagokkal s hogy együletünk fokozatos terjedésével és a segélyezettek számának növekedésével hathatósan hozzájárul a közjólét emeléséhez s a társadalom békés fejlődésének biztosításához. Éppen ezért méltán reméljük, hogy az állam és az említett városok támogatásán kívül hazánk valamennyi vármegyéje a kért erkölcsi és anyagi támogatásban kegyeskedik együletünket részesíteni, hogy annál sikeresebben gyakorolhassa áldásos hivatását. Amidőn mellékelt évi jelentésünk tartalmát nagybecsű figyelmébe ajánljuk, tiszteletteljes kéreszünk megújítása mellett — vagyunk az egylet nevében:

Budapest, 1909. április 6-án.

Teljes tisztelettel:

Katits Antal s. k., ig. Pethő Sándor s. k., tit.

Szám 2392—909. alisp.
388—909. kgy.

Székelyudvarhely városnak és az összes községeknél.

Fentti kérést a törvényhatósági bizottságnak f. évi 388. szám alatt hozott határozata folytán ajánlattal közlöm.

Székelyudvarhely, 1909. május 3-án.

Sebesi, alispán.

167.

34592—909. VI-a. 13111. sz. körrendelet.

Alacsony Pál felsőszeszlestei illetőségű foglalkozás nélküli csavargó egyéntől a szokásos községi segély megtagadása tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

Vasvármegye alispánjának 1909. évi február hó 27-én 3374. szám alatt kelt jelentése szerint Alacsony Pál felsőszeszlestei illetőségű, munka és foglalkozás nélküli egyén illetőségi közsege-terhére, tovább utazás költségének ürügye alatt segélyeket szokott kérni.

Felhivom ennél fogva a törvényhatóságot, intézkedjék az iránt, hogy nevezetnek a jövőben semmiféle segély ne nyujtassék és ha kolduláson, vagy csavargáson éretnek, illetőségi községébe hazatolonczoltassék.

Budapest, 1909. április 21-én.

A miniszter meghagyásából:
Bölcs s. k., miniszteri tanácsos.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és közövények.

Állati betegségek. *Scrúsvész* szorványosan fellépett Homoróddaróc községben.

Veszétség szorványosan fellépett Lövete község sertsállományában.

Pályázati hirdetmény (6457—908. számhoz.) Udvarhelyvármegye törvényhatóságánál megüresedő hivatalozgái állás betöltése céljából pályázatot hirdetek. A javadalmazás évi 600 korona fizetés, megfelelő lakpénz és természetben ruha. A pályázati kérvények pályázók által sajátkezűleg irandók és a kérvényekhez a testi épséget, valamint az esetleges eddigi szolgálatokat igazoló okmányok csatolandók. A pályázati kérvények Udvarhelyvármegye alispáni hivatalánál 1909. évi június hó 18-ig nyújtandók be. Elkészen beadott kérvények nem vétetnek figyelembe. Székelyudvarhelyen, 1909. évi május hó 18-án. Alispán helyett: *Dr. Keilh Ferencz* tb. főjegyző.

Pályázati hirdetmény. Oklánd, Karácsonfalva és homoródujfalu községekből Oklánd székhellyel rendszeresített és nyugdíjazás folytán megüresedett körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Javadalmazás: 1. Évi fizetés 1600 kor. 2. Lakbér: 260 kor. 3. Iroda átalány: 54 kor. 4. Szolgatartási átalány: 62 kor. 5. Magánmunkálatokból szabályrendeletileg megállapított díjak. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi l. t.-cz. b. illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi május 31-ig adják be. A később érkező kérelmeket nem veszem figyelembe. A 102973—1904. sz. B. M. rendeletet figyelembe fogom tartani. A választást f. évi június hó 4-én d. e. 9 órakor fogom Oklánd község házában megtartani. Oklánd, 1909. május 14. *Scabady Tivadur* főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény. (43236—909. H. M. számhoz.) Baró Wüllerstorf-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerész katona segélyezésére létesített alapítványra. A »Mária Anna Csaszárné« alapítványi bizottság pályázatot hirdet a fent nevezett alapítvány jövedelméből két szegény beteg tengerész katona között az 1909. évben kiosztásra kerülő 140—140 koronás segélyre. Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényvel, kik a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt ellátási igény nélkül bocsátottak el. Az alapítványi segély a folyamodók közül a két érdemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján fizettetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újbóli elnyerését nem zárja ki. Felhívom tehát az igényjogosultakat, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványokat folyó évi július 1-ig a trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksághoz nyujtsák be. A folyamodó által igazol-

landó: 1. hogy a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálata alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottak el; 2. hogy vagyontalan szegény, és segélyre szorult. Ezen utóbbi körülmény szegénységi vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. Julius 1-én tul beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe. *M. kir. honvédelmi miniszter.*

Arlejtési hirdetmény, (86—909. eln. szhoz.) A székelyudvarhelyi kir. törvényszék és az ahhoz tartozó 3 járásbiróságnál, valamint a székelyudvarhelyi kir. ügyészségnél 1910—1912. években előforduló könyvkötői munkák biztosítása céljából nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdetek. Csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott s 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Az ajánlatokat folyó évi június hó 8-ik napjának délelőtti 9 óráig alólirott kir. törvényszék elnökénél kell beadni. Bánatpénzül 30 korona a hirdetmény számára hivatkozással 1909. évi június hó 7-ik napjáig készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalnál előzetesen leteendő és a kapott nyugta szintén az ajánlathoz csatolandó. A beérkezett ajánlatok a kitűzött határidő lejártával, vagyis 1909. évi június hó 8-án délelőtti 9 órakor bizottságilag fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. A vállalatra vonatkozó munkarészek és a vállalatnál irányadó arlejtési feltételek és az ajánlathoz szükséges úrlapok alólirott kir. törvényszéki elnök irodájában naponként délelőtti 8—12 óráig megtekinthetők, esetleg ingyen megszerezhetők. A beérkező ajánlatok fölözt a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai elnök ur dönt, tehát mindegyik ajánlattevő ajánlatával s az ahhoz letett bánatpénzzel az ajánlatok feletti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadhatott, a szerződés megkötéséig kötelezettségben marad. A kir. ítélőtáblai elnök ur fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választ-hasson. Székelyudvarhely, 1909. évi május 10-én. *Bayler Kálmán* kir. törvényszéki elnök.

Árverési hirdetmény. Közhírré teszem, hogy f. év június 5-én d. u. 3 órakor a szolgabíró hivatal helyiségében 7 drb. elkobzott szöttek nemű elárvereztetik. Oklánd, 1909. május hó 6. *Tamás,* szolgabíró.

Határszéli őrség szervezése. M. kir. Belügy-miniszter ur folyó évi 61164 szám alatt Mura-szombat székhellyel határszéli őrség szervezését rendelte el.

Vásárok Kolozsvárt. A Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur 32427—1909. IV-3. számú leiratával megengedte, hogy amennyiben a Kolozsvár sz. kir. város területen tartatni szokott országos vásárok határnapjai vasárnapra, vagy a Gergely naptár szerint ünnepnapra esnének, az esetre az országos vásárok mindenkor a vasár vagy ünnepnapot követő hétköznapon tartassanak meg.

Uj szolgabírói járás. Gömör és Kishontvár-

megye területén Ratkó nagyközség székhelyei, Balogrossó, Baradna, Eszterézs, Gömörlipócz, Dobrapatak, Szeleste, Ratkó, Ratkósebes, Poloszkó, Filler, Gerlicze Turcsok, Rónapatak, Dombosmező, Kopárlhegy, Gömörvég, Balogér, Ratkószuha, Újvásár, Gömörispánmező, Kisborosznok, Ratkószabadi, Gömörrepás és Szása községekből »Ratkói járás« elnevezéssel új főszolgabírói járás alakított.

Új postaügynökség. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi márczius hó 23-án kelt 19880 számú rendeletével megengedte, miszerint Székelyszenttamás községben postai ügynökség létesíthető, mely a székelyudvarhelyi posta- és távirta hivattal naponként gyalog küldöncz postajarat útján köttetik össze. A postai ügynökség korlátolt naponként legfeljebb három órai szolgálatot végző hivatal s rendszerint csak posta kezelési teendőket végz. Feladhatók illetve kifizetelők: a) közönséges levél postai küldemények, b) ajánlott levelezés, mely lehet utánvételes s tartalmazhat postai megbízást is, cz) postautalvány, d) cheque és posta takarékbetét 1000 kor. erejéig, e) pénzlevél 1000 kor. értékig és f) csomagok, ugyan ilyen érték nyilvánítság illetve utánvétellel terhelve. A postai ügynökség vezetője lehet az illető községben lakó tanító, lelkész, jegyző, kereskedő, gazdász, vagy más arra értelmiségénél fogva alkalmas 18 évet betöltött erkölcsileg és politikailag kifogástalan, rendezett anyagi viszonyok között élő s kellő biztosítékot nyújtani képes egyén, férfi vagy nő, valamint minden nyugdíjas tisztviselő altiszt és más nyugdíjas egyén, kit szolgálattal szerződésileg a posta- és távirta igazgatóság biz meg. A postaügynök valamint helyettese a posta kezelési szabályokat feladatahoz mért terjedelemben elsajátítani tartozik s az előbbi posta és távirta igazgatóság által kijelölendő bizottság előtt vizsgát tenni köteles. A postai ügynök munka járuléka: Egyszáznyolcvan (180) kor. s a szállítási átalány Háromszáz (300 kor.) melyért a 7-16 klm. távolságra eső Székelyudvarhelyre s vissza a posta és távirta igazgatóság által esetről-esetre megállapítandó menetrend szerint naponként egyszer közlekedő gyalogküldöncz postajaratot köteles fenntartani. A kinevezendő postai ügynök állásának elfoglalása előtt Egyszáz (100) kor. készpénz biztosítékot köteles letenni s a szerződés megkötésével járó költségeket is hordozni tartozik. A megbízhatóság és alkalmazhatóságon kívül előnyben részesülnek azok, akik a fentebb jelzett biztosítékon kívül más külön biztosítékot (jelzálog vagy készpénz) is letenni hajlandók. A javadalmazás fejében az ügynök a posta kezelésre alkalmas helyet ingyen átengedni, a szolgálatot pontosan ellátni, az illető községben a kézbesítést végezteni köteles. Tájékoztató végett megemlítem, hogy az erre vonatkozó utasítások a évi Posta és Távirta Rend Tára 43. számában találhatók meg. A pályázati hirdetmény később tétetik közzé.

Elveszett cselédkönyv. Birtalan Zsuzsa homoródújfalvi lakos cselédkönyve elveszett.

Elveszett cselédkönyv. Kelemen Róza a neki 1901. évben kiadott cselédkönyvét Brassóból hazajövet folyó év január havában elvesztette.

Elveszett marhalevél. Bálint Dénes karácsonfalvi lakosnak 122—1908. sz. a. karácsonfalván kiállított s 91 drb juhról szóló marhalevele elveszett.

Körösvény. Folyó évi április hó 20-án Nagyiklód községben (Szolnok-Doboka vm.) két siketnéma gyermek találtott. Miután semmiféle irat nincs melyből kilétük megállapítható volna, nevezettek kiléte és illetőségi helye nyomozandó és eredmény esetén a 3748—909. számra való hivatkozással Szolnok-Dobokavármegye alispánja értesítendő. A gyermekek személyleírása: A kisebb növésű 135 czm. magas, arcza tojásdad, barna, szeme világos gesztenyeszínű, haja fekete, szemöldöke gesztenye színű, orra, szája rendes, kül. ismertető jelei: siketnéma, balfelől a szája szélén seb forradás és nyakán kis golyvája van. Ruházata: sötétszürke darockabát, kék posztó szegélylyel parkét ujas, fehér harisnya kék zsinorral téli báránycsizmával lábán nincs semmi. — A nagyobb növésű 148 cm. magas arcza hosszukás barna, szeme világos gesztenyeszínű, szemöldöke világos gesztenyeszínű, orra, szája rendes. Különös ismertető jelei siketnéma, szemei fájósak, állán egy kis gödör van. Ruházata szürke darockabát, fekete posztó szegélylyel, alatta szövetmellény, fehér harisnya kék szegélylyel téli báránycsizmával, mezitláb jár. Kinézetük után ítélve testvérek lehetnek, mindkettő kissé felszeg járású, nyakukban zsinagra kötött vászon pénzerszény van és Topánfalva vagy Gyalu környéki havasi öltözetet viselnek.

Eltévedt bivaly. Bálint Lajos malomfalvi lakosnak a székelykereszturi országos állatvásárról egy drb 10 éves fekete tehén-bivalya eltévedt.

Elveszett tehén. Grosia Artiné buni lakosnak a székelykereszturi országos baromvásáron egy drb kettő éves piros-tarka tehene elveszett.

Elveszett tinó. Kádár Lázár korondi lakos kárára egy éves, kékes szürke szőrű, jól gondozott, sugár magas, felálló szarvu üsző tinója a folyó hó 11-én a korondi határról elveszett. Fel fogása esetén a korondi előjáróság vagy közvetlenül tulajdonosa értesítendő.

Felfogott juh. Székelyszenterzsébeten folyó évi április hó 28-tól 1 drb 4 éves szürke juh felfogva tartatik. Ismertető jegye: két füle hegye levágva, jobb fülen hátul kerékfal alaku kivágás. Igazolt tulajdonosa 30 napon belül átveheti, ellen esetben elárvereztetik.

Felfogott juhek. Betfalva községben a következő jegyekkel leirt 5 drb juh fogatott fel. 1. egy drb fehér meddő kormos pofájú a jobb füle hegye elvágva hátul két hasítás a bal füle hegye szintén elvágva; 2. egy drb fehér meddő a jobb fülehegye ajáson kivágva, a bal füle hátul behasítva; 3. egy drb szürke fejű a jobb és bal füle hátul kerékfalason kivágva, hegye levágva; 4. egy szürke meddő, a jobb fülehegye elvágva hátul kihasítva, a bal füle hátul behasítva; 5., egy drb

fehér meddő, a jobb fülén kettő, balon egy rovás hegye elvágva.

Felfogott ló. Farkaslaka községben egy hét óta egy barna szőrű 4 éves kancza ló fel van fogva; igazolt tulajdonosa a községi bírónál átveheti.

Felfogott lovak. Folyó hó 3-án máréfalvi Pap János a »Telegságbeli« kaszáló birtokáról behajtott 1 drb barna lovat és 1 drb barna kanczát.

Felfogott lovak. Nagyalambfalván f. évi május hó 1-én 2 drb ló fogatott fel, leírásuk a következő: egy drb szürke szőrű 5--6 évesnek látszó herélt, nyakán csengetyű. egy drb sötétpej színű 5--6 évesnek látszó herélt, mind kettő bélyegző nélkül.

Felfogott csikó. Homoródjánosfalva községben f. hó 8-tól 1 drb sötétpej egy éves ló-csikó, két hátsó lába kesej, homloka hódos fogatott fel.

Felfogott bikaborju. Városfalva községben f. hó 5-étől 1 drb 1 éves fehér bikaborju felfogva tartatik.

Előfizetési felhívás. »Tájékoztató és tanácsadó kézi könyvre az új adótörvényekről.« Az évek hosszú során át várt adóreform ténynyé vált, amennyiben az új adótörvények szentesítés alatt állanak s mire ezen előfizetési felhívás kézhez vétetik, azok már valószínűleg szentesítve is lesznek. Nagy és mélyreható reformok ezek s a törvények nemcsak az adóügyekkel hivatalból foglalkozók beható tanulmányozását igénylik, de az adózóknak is a legkomolyabban kell azokkal foglalkozniok, már csak azért is, mert az új adóknál a kényszerbevallás, pótdadóztatás és bírságok általi büntetés terhe alatt rendeltetett el. Az eddigi bevallások »polgári becsületszó alatt« tétettek meg. Magyarországon azonban senki sem vette komolyan ezen nagyon is komoly kifejezést, senki sem ütközött meg azon, hogy polgári becsületszava mellett soha sem vallotta be valóságos jóvedelmét. Az új törvények azonban az igaz bevallást kötelezővé teszik s ha a bevallás a pénzügyi közegek által kielégítőnek nem találatik, fel lesznek azok jogosítva, hogy a bevallásokat záros határidő alatt pótlás végett visszaadják, sőt arra is fel lesznek jogosítva, hogy a bevallásokat, illetőleg az abban kiünetett adatokat tanukkal, szakértőkkel igazoltassák, vallomás nem adása, vagy valótlán adatok bevallása esetében pedig az adózók bírságolásnak, pótmegadóztatásnak, esetleg jövedéki büntető eljárásnak teszik ki magukat. Ezek elkerülése végett, különösen az első időben nagyon is szükséges lesz, hogy az adózók birtokában legyenek egy oly tanácsadó könyvnek, mely őket teendőikben tájékoztassa és az esetleges büntetések és károsodástól megóvja. Az új adótörvényjavaslatokat mindjárt megjelenésük után behatóan átanulmányoztam és elhatároztam, miszerint 38 évi adóügyi gyakorlatomat felhasználom arra, hogy tudományomat és ismereteimet tájékoztató és tanácsadóul közrebeosztanom, tettem ezt annál is inkább, mert a már előbb megjelent kétrendbeli szakmunkám is oly kedvező fogadtatásban részesült, hogy azon reményben élhetek, miszerint jelen munkám is el-

éri azon célét, melyért iratott. A munkámban minden adóalany (adófizetésre kötelezett) utmutatást talál teendőire. A munkához a. b. c. sorrendben utmutatás lesz csatolva, amelyből mindenki megtudhatja, hogy teendőire mely lapon lesz tájékoztatva. A munkámra ugyszólván minden adózónak szüksége lesz, különösen a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, pénzüzetek, kereskedők s mindazok, kik üzleti könyveket vezetnek, vehetik annak különös hasznát. Mivel a munka csak annyi példányban fog ki nyomtatni, ahány megrendelő jelentkezik, kérem az előfizetési felhívást május 15-ig hozzám visszaküldeni, hogy a nyomtatandó példányok számaival tisztában legyek. A munka 1909. évi június hóban fog megjelenni. Akik az előfizetési árt az előfizetési ivvel előre beküldik, azoknak a könyvet hérmertve, a többi megrendelőnek utánvételt fogom megküldeni, 10 előfizetőt gyűjtőknek egy tiszteletpéldányt küldök. A mintegy 320 oldalra terjedő munka előfizetési ára 5 korona. Nagybecskerek, 1909. márczius 30-án. *Szilágyi Gyula*, kir. tanácsos, p. ü. igazgató-helyettes.

Körözendő egyének. *Széchen Anna* nevű cseléd nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 2559—909. számra való hivatkozással Ugocsvármegye alispánjának megküldendő.

Dann Teréz nevű nő nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 3081—909. számra való hivatkozással Barsvármegye alispánjának megküldendő.

Nagy Róza, aki állítólag Derekegyházán 1880-ban született, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 78—909. számra való hivatkozással Békésvármegye alispánjának megküldendő.

Berta János, aki 1876. évi január 19-én Ebeden született, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 2564—909. számra való hivatkozással Esztergom vármegye alispánjának megküldendő.

Klucniak Ferencz, mäsich ostrai születésű 46 éves volt bányamunkás és neje *Szobotnik Fanni*, nyomozandók, feltalálásuk esetén illetőségükre nézve kihallgatandók és a felveendő jegyzőkönyv a 28071—909. számra való hivatkozással Budapest székesfőváros tanácsának megküldendő.

Keller József zánkai születésű, 37 éves nap-számós nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 9677—909. számra való hivatkozással somogyvármegye alispánjának megküldendő.

Budási Zsuzsa, Taragó Gligör lókupeczczel vadházasságban élő cigányasszony nyomozandó. feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 4905—909. számra való hivatkozással Csanádvármegye alispánjának megküldendő.